

GANDESA

Portalada romànica

"Per sota d'aquestes arquivoltes esplèndides han passat els templers, els hospitalers, els juristes dels Costums de Miravet, els comtes-reis nostres, els assistents al casament històric de 1319 i a les Corts generals de 1338, les generacions heroiques de 1643 i 1838., en una paraula, tota la història de Gandesa."

(Joan B. Manyà)

- 2. CENTRE DE BELLESA GRESA · 977420800
- 3. GIMNÀS XAVI · 666696539
- 069
- 5. FLORISTERIA EL TRÈVOL · 977420722
- 6. FLORS MÍRIAM · 977420594
- 7. PALLARÉS PERRUQUERS · 977420612
- 9. PERRUQUERIA DOLORS · 977420098
- 10. STHETIC CENTRE BELLESA · 977421923
- 12. ALMANNY · 977420012
- 13. ANNA M. MUÑIZ, SL · 977421236
- 14. ART MOBLE CENTRE, SL · 977420671
- 17. ESTANC · 977420407
- 19. MODES VIDAL · 977420149
- 21. ELECTRODOMÈSTICS MAÑÀ · 977420199
- 23. REPARACIONS AUBANELL · 977420657
- 24. RAMON LUZ · 977420492
- 26. SUBMINISTRES SANT JORDI · 977421421
- 27. HIGH QUALITY 2000 · 977421175
- 28. BON ÀREA · 977421540
- 30. CARNISSERIA SUNÉ · 977420887
- 31. CELLERS VICENS · 977421080
- 32. CELLER COOP. GANDESA · 977420017
- 33. FORN DEL CASTELL · 977420248
- 34. FORN FEDERICO · 977420019
- 35. FRUITERIA DORA · 977420727
- 36. PASTISSERIA PUJOL · 977420978
- 41. AUTOBRUGAN · 977420712
- 42. AUTOMECÀNICA FLORENÇA · 977420063
- 43. TALLERS JOLIBA, SA · 977420323
- 44. TALLERS SALVADÓ & COSTA · 977420959
- 45. SERVEI MOTOR FERMIN · 977420339
- 46. TALLERS PUEY · 977420188
- 48. ELS GINEBRALS · 977421658
- 49. HOTEL PIQUÉ · 977420068
- 52. RESTAURANT RAMBLA · 977420929
- 53. LLIBRERIA FONTCALDA · 977420880
- 55. OFI-TECMAR, SL · 977421158
- 56. GESTORIA TODO & SERRES · 977421413
- 58. ARQUITECTA TERE ARNAL · 977420878
- 59. TOURLINEXPRESS · 977421133
- 61. EXPERIMENT GRÀFIC · 977421013
- 62. LIMPLAS · 977420738

Portal i Capella de Santa Ana

Era el principal portal d'accés a la Gandesa medieval, emmurallada. La via directa des de Miravet, en època templera, quan la vila es converteix en el centre administratiu i comercial de la batalla de Miravet. Fins l'any 1928, al solar que ocupa aquesta plaça i l'edifici de l'actual ajuntament, estava l'hospital dels pobres i dels pelegrins del Camí de Sant Jaume, juntament a l'Església de Santa Anna, de la qual l'últim vestigi que queda és aquesta portalada d'estil renaixentista del s. XVI, adossada a l'actual ajuntament; és de mig punt amb arc dovellat, emmarcada entre mitges columnes, amb fris, pinacles i fornícula superior.

La creu coberta

Creu de pedra d'estil gòtic. Treballada, formant un quadrangle, es considera ligada a la commemoració de la reconquesta de Gandesa en el segle XI format per quatre columnes d'angles bisellats, amb el basament esglaonat, base hexagonal, amb un tros de fusta. La part superior és de després de la guerra del 1936-39, quan fou enderrocada. La coberta superior és quadrada amb arcs apuntats, cornisa i acabament superior piramidal. Les creus de terme situades als camins principals o l'entrada de les vil·les flamejaven les portes d'accés al recintes murallats, convidaven als vilatans sempre a pregar i espantaven tot el mal que amenaçava la població. Al seu rodal es podien refugiar els perseguits acollint-se al dret eclesíastic d'asil. La seva escalinata servia com a lloc de descans, i també d'una mena de moll des d'on es pujava sobre les cavalleries quan s'anava al camp, i es baixava quan s'entrava a la vila.

• Fontcalda

Aquest santuari es troba al terme de Gandesa a la vora del riu Canaletes, just enmig dels estrets del riu que tanquen la vall i li donen un encant especial. El nom es deu a l'aigua calenta que raja permanentment de la font dels Xorros, a una temperatura de 28°C.

Antigament, l'aigua es pujava amb càntirs fins a l'hostatgeria i s'utilitzava per les seves propietats medicinals en el balneari de la Fontcalda, on es feien banys i tractaments curatius. El paisatge és una bona representació dels sistemes naturals de la muntanya mediterrània catalana i pertany al conjunt de serres que formen la serralada Prelitoral.

L'espai forma part de la unitat geogràfica constituïda per les serres de Pàndols i Cavalls, que alhora constitueixen una prolongació cap al nord-est dels Ports, amb els quals formen una unitat ecològica de notable entitat i complexitat. El santuari està documentat des del segle XIV, quan un grup de freres trinitaris van iniciar una comunitat conventual que no va prosperar a causa de l'aïllament del lloc. L'Església present és la tercera que ha existit, és del 1753 i es deu a la iniciativa de Mn. Antoni Soler. És d'estil neoclàssic, d'una sola nau amb volta de canó, petit creuer, cúpula i cimbori. Les pintures de l'altar major són obra de Josep Lahosa. L'any 1936, durant la Guerra Civil, el santuari va ser cremat i es va destruir l'altar barroc i la imatge antiga de la Mare de Déu. L'actual és una còpia en alabastre de l'original, feta per l'escultor Innocenci Serrano Montagut. Conta la llegenda, que en aquest lloc va aparèixer una imatge de la Mare de Déu. Gandesa hi aixecà una petita capella, de la qual encara avui s'hi veuen vestigis i ha augmentat cada dia més la devoció. Més tard, s'edificà una església i es va afegir una casa per als fidels que acudien en romeries. La primitiva imatge de la Mare de Déu de la Fontcalda estava situada al nínxol principal de l'altar major, policromat, era d'alabastre i es caracteritzava perquè en tocar-la amb un rosari o altra joia de devoció, sonava com una campana.

La Capella del Calvari

El conjunt actual, està format per una petita capella dedicada a la mare de Déu dels Dolors. Senzilla i d'estil popular va ser construïda al segle XVIII gràcies a l'almoina que mossèn Antoni Solé i Manyà anava demanant de porta en porta. La capella original no és la que ens ha arribat fins als nostres dies. L'antiga era de grans dimensions i segurament va ser destruïda durant les guerres carlines. Pascual Madoz diu "el viacrucis que ocupava un montecito immediat, con hermosa capilla y pórtico y calles de cipreses quedó destruído", i a la visita pastoral de l'any 1815, es parla de la reparació de la bòveda de la capella del calvari, bòveda que l'actual capella no té. Encara ara les restes dels fonaments, prou visibles a terra que envolten l'actual capella, demostren que està damunt d'una antiga construcció més gran.

CENTRE TURÍSTIC COMERCIAL

